

Datum

2026-06-05

Adress

205 80 Malmö

Diarienummer

FSN-2026-3561

Yttrande

Till

Kommunstyrelsen

**Remiss gällande Remiss
Arbetsmarknadsdepartementet - Tolkavgift och
förbud mot barntolkning (SOU 2026:23)
STK-2026-850**

Funktionsstödsnämnden föreslås lämna följande yttrande:

Sammanfattning

Nämnden välkomnar förslaget om förbud mot att använda barn som tolkar och att tolkavgift inte ska tas ut inom socialtjänst och hälso- och sjukvård.

Samtidigt efterlyser nämnden ett förtydligande av gränsdragningen mellan socialtjänstlagen (SoL) och lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS), då förslaget annars riskerar att leda till ojämlig behandling av personer med funktionsnedsättning. Nämnden bedömer även att förslaget kan medföra ökad administration och att konsekvenserna för rättssäkerhet och likabehandling bör analyseras ytterligare.

Yttrande

Otydlig gränsdragning

Utredningen föreslår att personer som varit folkbokförda i Sverige i minst sex år som huvudregel ska betala en fast tolkavgift när tolk används vid myndigheters ärendehandläggning. Undantag från avgift görs bland annat i ärenden som rör socialtjänst enligt socialtjänstlagen. Ärenden enligt LSS omfattas dock inte av detta undantag, eftersom LSS inte definieras som socialtjänst enligt 1 kap. 2 § SoL. Utredningen anger att tolkavgift som huvudregel ska kunna tas ut i ärenden enligt LSS.

Nämnden anser att det i utredningen är otydligt varför en gränsdragning görs mellan SoL och LSS. LSS-insatser handläggs inom socialtjänsten och är i flera fall likartade med insatser enligt SoL, exempelvis ledsagarservice och kontaktperson.

Trots detta undantas SoL-ärenden från tolkavgift medan LSS-ärenden som huvudregel inte gör det. Nämnden anser det oklart varför dessa skillnader mellan SoL och LSS görs och menar att regelverket kring detta bör förtydligas.

Risk för ojämlig behandling

Vidare ser nämnden en risk att förslaget leder till ojämlig behandling. LSS är en rättighetslagstiftning och förslaget innebär att personer med funktionsnedsättning kan få olika förutsättningar att tillvarata sina rättigheter beroende på om insatsen ges enligt SoL eller LSS. Detta framstår som problematiskt ur ett likabehandlingsperspektiv.

Ytterligare undantag från tolkavgift kopplas till individens förmåga att lära sig svenska. Här kan det uppstå svårigheter att göra tydliga gränsdragningar för vilka som kan komma att undantas att betala tolkavgift. Inom LSS skulle det främst handla om personkrets 1 eller 2 som skulle kunna bli undantagen att betala tolkavgift medan personkrets 3 med stor sannolikhet inte kommer uppfylla kriterierna i 4 § förslag till förordning om tolkavgift, (se 1 § LSS).

Nämnden ser risker i att förslaget leder till att personer med funktionsnedsättningar ges olika möjligheter och förutsättningar att kunna hävda sin rätt till insatser i en rättighetslagstiftning. Det ska sättas i relation till socialtjänstlagen där man i utredningen inte gör någon åtskillnad för den som ansöker om insatser enligt den lagstiftningen.

Ökad administrativ belastning

Förslaget innebär att enskilda kan behöva ansöka om undantag hos Specialpedagogiska skolmyndigheten, vilket kan medföra förlängda handläggningstider och ökad administrativ belastning. Även om utredningen anger att berörda individer i många fall redan innehar relevanta intyg, kan dessa behöva aktualiseras eller prövas inom ramen för ett nytt ärende. Detta innebär ytterligare rättsliga och administrativa moment för den enskilde.

Konsekvenser för rättssäkerhet

Enligt förvaltningslagen ska myndigheter använda tolk när det behövs för att den enskilde ska kunna ta tillvara sin rätt. Bristande tydlighet kring tolkavgifter riskerar att påverka rättssäkerheten negativt, exempelvis om enskilda avstår från kontakt med myndigheter eller om tolk inte används i tillräcklig omfattning. Nämnden anser att konsekvenserna ur ett likabehandlingsperspektiv bör analyseras ytterligare.

Förbud mot barn som tolkar

Nämnden ställer sig bakom förslaget om förbud mot att använda barn som tolkar (om inte särskilda skäl föreligger som nöd). Vid möten som rör myndighetsbeslut och uppföljning av insatser använder funktionsstödsförvaltningen alltid behöriga tolkar och aldrig barn.

Ordförande Roko Kursar (L)

Utredare Jennie Ström

[Här anger du om det finns reservationer/särskilda yttranden.]